

včasih trpimo silno, posebno preteklo tedne, ko smo imeli tako velike pohode, a potem si zopet počijemo in si nič ne pritrhamo. Živimo, če se nam količkaj da, prav dobro, navadno vse „fašemo“, tudi žganje, vino, čokolado, cigarete, cigare itd., ali si pa tudi kupimo, če se kaj dobi, n. pr. perutnino. Denar v občo nima pri nas nobene veljave, ker se navadno za denar prav nič ne da dobiti, za to ga pošilja navadno vse domu. Doma mora biti denar sedaj že najbrže prav drag.

Kakor sem Vam že naznanil, ležimo sedaj že skoro 14 dni v nekem gozdu; dve stotnji smo namreč prideljeni topničarjem, naš polk pa je daleč od nas, niti ne vemo, kje se bojuje. Mi nismo sedaj v nobenem boju, pa vendar zmiraj v največji nevarnosti. Naša naloga je, da stražimo tope, ki streljajo tu pred nami, posebno po noči. Ruski topovi pa so seveda v prvi vrsti namenjeni za naše topove, in tako smo tudi mi v veliki nevarnosti. Pa človek se počasi vsemu navadi. Če se razsipavljajo ruske bombe v naši bližini, tičimo v jamah in poslušamo, katerega bo doletela usoda. Več kot stokrat sem že rekel: zdaj je zadnja, pa Bog še je zmiraj na dobro obrnil, vsaj za mene, ker mnogo, mnogo se jih pri tem ponesreči. Predvčerajšnjem so granate tako razsajale v naši bližini, da so deli trupel in oblek viseli po drevju.

Pred par dnevi sem izgubil tudi dragega prijatelja pri moji stotnji, nekega barona iz Gradca. Pogledal je zjutraj malo iz jarka, ki zadela ga je krogla v trebuh; sironjak je moral že drugi dan zapustiti svet. Kako se je veselil domovine in vrnitve domov. Pa pri nas je že tako: danes Ti, jutri jaz! Zato pa ne poznamo tukaj prevelike žalosti, človek se, kakor rečeno, vsemu privadi, se mora, če tudi težko in če tudi samo na videz.

Kako pa kaj doma? Ste vsi zdravi? Upam in želim, da vsi. Jaz sem, če imam le količkaj časa, v duhu zmiraj pri Vas doma; da bi mogel kedaj sedeti še doma v Vaši sredini pri topli peči, to se mi zdi ravno tako kakor sanje, ki se težko uresničijo. In če se morebiti res ne bi uresničile, kar je čisto lahko mogoče, žalovati Vam radi tega ni treba preveč, je pač človeku tako odločeno. Pri meni še to ne bi bila tako velika nesreča, kakor pri takem, ki ga čaka doma lačna družina, in takih je večina.

Če Vam pišem, da smo tako dolgo že v gozdu, nikar ne mislite takoj, bogve, kakšni trpini da smo! Posebno prijetno seveda ni, a vendar se da prenašati. Globoko jamo iskopal v gozdu, noter stopnice, zgoraj pokriti s trami in na vrh veje in prsti; znotraj pa malo peč v steno z dimnikom in precej slame na tla, pa se že prestoji, posebno če nam naša kuhinja vsak dan opoldne pripelje dobro menažo. In čuj, kavo in krompir si pa sami kuhamo. Samo da sem, hvala Bogu, zdrav. Ne vem, če bi me sploh še poznali, debel sem in obrbit že tudi nisem bil, odkar sem v vojski, a mi sicer, dobro stoji. Da se ne morem po več dni nič umivati in cele tedne ne preobleči in da je treba včasih pod srajco pogledati, se razume samo ob sebi, to pri nas ni nič novega.

Najbolj pogrešamo časnike; popolnoma smo odrezani od sveta, ne zvemo nič. Mi samo to vemo, kar se pred nami godi; zato si lahko mislite, kako se vsaki razveseli, če dobi od koderkoli par vrstice. Doma gotovo več veste o vojski, kakor mi sami. Zato mi pišite prav mnogokrat!

Želim, da Vas najdejo te vrstice vse pri najboljšem zdravju. Vem, da tudi v domovini sedaj nimate prijetnih časov, pa to si le mislim in hvalim Boga, vsaj mir imate doma, obvarovani ste pred vsemi grozami vojske, in če trugo ne, vsaj krompirja imate gotovo toliko, da Vam ni treba stradati.

Ako bi jaz pašel, se Vam bo kovček, ki ga imam seboj, poslal domov. V njem je več spominskih predmetov iz vojske, shranite si jih v spomin! Pišite pridno, jaz se bom tudi pogosto oglašil, dokler mi bo le količkaj mogoče! Srčne pozdrave Vam pošilja Vaš Franc.

Veseli in žalostni doživljaji iz Galicije.

(Piše ranjenec vojak, doma iz Oseka pri Sv. Trojici v Slov. gor.)

Po dolgih in težavnih marših je došel naš 20. domobranski pešpolk dne 25. avgusta blizu sovražnika. Na predvečer prvega spopada nam je bil dovoljen še majhen odpočitek. Vendar meni ni bilo dovoljeno, počivati, moral sem na poljsko stražo. Okoli 11. ure sem bil oproščen in komaj sem se vlegel ter truden malo zasnečal, kar zaslišim prve, tako čudno dobeče strele. Že sle tudi glasi povelje „Alarm“ in odmarširali smo proti sovražniku. Se enkrat sem se v duhu poslovil od domačih, ker se skušal popolnoma udati usoli. Tako smo potem korakali do jutra, ko pridemo do neke vasi. Grozote, ki smo jih tukaj zagledali, se ne dajo popisati. Najsrčneši so se streljali ob teh pogledih. Tu je ležal mož-vojak, ki je prvi žrtvoval življenje za domovino, z razklato glavo; poleg njega drugi z rano v prsih, in zopet konj itd., da ni za popisati: na drugem koncu zopet kosi obleke in druge reči. Pri pogledu na žrtve sem v duhu pomolil za nje in bil sem potolažen, saj mislil sem si: Tudi mene ne čaka kaj boljsega. In mogoče še danes. Le naprej, prisega je sveta in za sveto reč se gre! Odgovoril sem si: „Za domače, za stariše, brate in sestre“. S temi in podobnimi mislimi sem korakal z drugimi vred. Zunaj vasi še nam podeli naš vojaški duhovnik (če se ne motim, se piše prof. Kociper) sv.

odvezo in blagoslov za naš prvi spopad. In res v par urah, prvokrat smo sprejeli ognjeni krst, ki so nam ga dal Rusi s krogli, in marsikateri se je stresel, vsled sitnih in nevarnih muh, kajti takšnih pri nas ni. Vendar to je trajalo le prve trenotke. S tem več o hrabrostjo smo se potem vrgli proti sovražnikovi premoči, kar smo takoj spoznali. Res so se čuli že tu in tam grozni klici ranjencev, kajti sovražnik je z grozno silo sipal šrapnele med nas, granate so pale jo zraku smrtjo pesem in krogle iz pušk, vendar te, kakor smo hitro sprevdeli, so šle previsoko. Moral smo se vendar prot večeru umakniti rusi premoči. Zbrali smo se zopet v lepem redu ter tako v poslednjih dnevih uspešno napadali sovražnika. Tako so pretekli potem dnevi v skoraj vednih bojih, ko smo se umaknili končno blizu do Grodeka, kjer smo imeli malo odpočitka. Vendar dne 8. septembra se je zopet začelo in dne 9. septembra je bil za mene dan, ki ga ne pozabim celo življenje. Zgodaj zjutraj so že začele žvižgati krogle po zraku in padel je moj tovariš ob moji strani. Ni bilo dolgo, že zaide tudi mene.

Ležal sem potem v nepopisnem ognju celi dan; za nekimi majhnimi okopom v groznih bolečinah. Glave nisem smel pokazati iz okopa. Granate so udarjale s tako silo ob zemljo, da me je skoro zasulo. Končno ob 10. uri zvečer zasliši moje upite vojak sanitetnega oddelka, kateri me oprost mojega neprijetnega položaja ter tudi obveže. Ob 12. uri me preesejo na obvezališče in drugi dan smo se odpeljali proti Ogrski. Radodarni Ogrji in Slovaki so nas obdajali z jedjo in krepljivimi pijačami. Otroška hvalenost me je navdajala ob pogledu na dobre ljudi. Pripeljali smo se po petdnevnih vožnjah v mesto Solograd. Prišel sem v bolnišnico č. sester (bolnišnica Sv. Janeza), kjer je bila prav izvrstna postrežba. Postrežnice Radečega križa so bile imenitne osebe iz cesarske rolovine, kakor sestra Nj. Vis. prestolonaslednikove soproge nadvojvodinje Cite.

Sedaj sem se zopet vrnil zdrav nazaj iz dopusta ter čakam udano cesarskega povelja, da zopet odrinemo proti krutemu sovražniku, ki hoče trgati našo lepo Avstrijo. Zmaga mora biti na naši strani!

Slovenec ujel 25 Rusov.

Pravnik Marčič iz Sodražice na Kranjskem je rezervni poročnik pri 3. tirolskem deželnem strelskem polku. Pred kratkim se je vrnil ranjen iz severnega bojišča. Ranjen je bil dne 23. oktobra, ko je ponoči sam zasledoval rusko patrulo, ki je bežala pred njim. Pozneje je stal 14 dni neprenehoma v ognju. V noči od 21. na 22. oktobra je njegov pošk pregnal z bajonetnim napadom Ruse iz raznih postojank. Marčič, kot junak, vedno naprejš! Po spopadu, ko so bili Rusi pregnani, se je polk na novo razvrstil. Poročnik Marčič je pustil svojo kompanijo na določenem mestu in je šel — bilo je okoli 12. ure ponoči — v gostini in meglji sam, oborožen s puško, nekoliko opazoval položaj. Neenkrat se pred njim zabliska in počijo strelje proti njemu. Marčič, namesto da bi se umaknil, je vzel puško in začel streljati v smeri, iz katere se je bilo bliskalo. Neenkrat se prikaže kopa Rusov. Slovenski junak jim ukaže postati — vsi so vrgli orožje proč in so se udali enemu samemu neustrašenemu Slovencu. Bilo jih je petindvajset — en nadporočnik, dva praporščaka in 22 mož. Poročnik Marčič jih je gnil sam k svojemu krdelu, ki je bilo k sreči zadosti blizu, da Rusi niso še prišli do zavesti svoje velike premoči. Tako se bojujejo Slovenci: eden za 25.

Slovenec v Jadranskem morju.

Valentin Kaučič, doma od Sv. Antona v Slov. goricah, sedaj v vojaški službi v utrobah na otoku Mali Lošinj, ki leži na južni strani Pole v Jadranskem morju, piše našemu uredniku:

Mali Lošinj, 22. novembra.

Spoštovani gospod urednik! Ker ste me zadnjič bili omenili v „Slovenskem Gospodarju“, ste mi s tem namignili, da hočete kakih poročil o zanimivih dogodkih na Malem Lošnju.

Oh, to vam je čudna kamenita puščava! Kamor se človek ozre, ne vidi drugega, kot samo golo gričevje. V umetnih vrtovih zorijo sedaj pomaranče in citrone; fige in rožiče smo pa pojedli že pred petimi tedni. V krasnih vrtovih je videti sedaj mnogo lepo cvetečih cvetic. In če bi nas gospod urednik sedaj obiskal, bi rekel, da smo v rajju. V mestu vladaja sedaj strašna tihoča. Ljudje so tu zelo pobožni; v nedeljo in skozni teden je cerkev vsak večer nallučeno polna. Tu molijo ljudje bolj pobožno, kot tam pri Vas in človek bi mislil pri taki molitvi, da mora vernikom biti uslišana prošnja, ki sedanjih tako resnih časih.

Močna trdnjavska posadka varuje otok in prihod sovražnika v vojno pristanišče.

Nekje daleč proti izhodno-južni strani hodi sovražnik ropat in vznemirjat dalmatinske otočane. A prav blizu trdnjav si ne upa, ker ve, da bi dobil težko granato v pozdrav. Sem v Lošinj si pa še bolj ne upa, ker čuti, da je trdnjava zasedena od krepkih fantov, ki so od Slov. goric doma. Mogoče že veste, gospod urednik, da je tu svetovno znano Kopaljšče. Morebiti bi se le kedaj sovražniku zljubilo, pa bi se prišel sem kopat. Oh, to pot jo bo skupil, Skopali ga bomo mi trdnjavski topničarji, oziroma skoraj sami Slovenci, in sicer tako, da mu bomo vso

prisedšo brodovje na dno morja primazali; samo poveljnik sovražne mornarice si sme preje obuti velike čevlje, da bo lažje po morju zbežal nazaj na propalo Francosko.

Pisali ste v „Slovenskem Gospodarju“, da je trdnjava Przemysl obkoljena. Oh, kako je nam težko se bodo zbrali avstrijski junaki na velikem bojs trciem Rusom obračunali že stare račune, katere nam dolguje. Tudi smo izvedeli, da je ta stari lisjak v Galiciji dobil par naših mest v kratko posest. No, pa to nič ne škodi! Bodo prišli skoraj že časi, ko se bojo zbrali avstrijski junaki na velikem bojnem polju in zagrabili starega tacarja za veliko brado ter ga znižali tako, da se mu nikoli več ne bodo sune cedile po avstrijskem ozemlju.

Ker vidim že delj časa gospoda urednika, ko mi kaže velike skarje, češ: končaj, drugače romaš v koš; pa raje, ko bi romal v koš, sklenem svoje vrstice in pozdravljam gospoda urednika, da bi nam še dolga leta urejeval lep list „Slov. Gospodar.“

Tem potom tudi pozdravljam č. g. župnika in č. g. kaplana lepe antonjevške fare ter vse znance in prijatelje po zalih Slovenskih goricah. Ljubi Bog naj jim podeli zdravje ter prepotrebne blagoslova. Oni pa naj molijo za nas vse, ki smo pod brožjem, da bi rodijo blagoslovljenega sadu.

Vaš udani

Valentin Kaučič.

Z lopato 8 Rusov.

Slovenski vojak tržaškega pešpolka piše iz Galicije:

„Že devet dan ležim v zakopu pri strašnem vremenu, in celi dan, vsaki dan nam pošiljajo Rusi nebroj lahkih in težkih granat in šrapnelov; vedro udarjajo 20 do 50 korakov od mere. Čez naše glave streljajo 3 naše in 4 ruske baterije in grozno hreščijo, šumi in doni po zraku. V zakopu smo stisnjeni kot suhe ribe v sodu in ne morem niti osteno stegniti noge. Umil se nisem že 3 tedne, zvečer tudi ne, ker je voda izdrava in vode še nisem pil, od kar sem šel od doma. Napravil sem že en jurš in ujel sem z lopato v roki 8 Rusov. Vsi so me prosili: „Ne streljajte!“ Do sedaj sem še zdrav, kako dolgo, ne vem.“

Oče išče sina na bojišču.

Iz Budimpešte se poroča: V tukajšnjem klubu ustavne stranke je pripovedoval neki odlični poslanec sledečo zanimivo vojno prigodbo: V moji sosesčini, gori v Gömörerskem komitatu, živi star kmet, ki ga poznam in penim že celih 40 let. Mož dela neumorno in si prizadeva ustvariti boljše življenjske pogoje. Ščasoma si je pridobil manjše premoženje: živino in polje. Pred približno štirimi tedni je prišel k meni in rekel: „Gospod! Moj sin je padel na bojišču. Grem tja in ga pripeljem domov, da ga pokopjem v domačem kraju.“ Te besede so me pretresele in globoko ganile. Bile so izrečene tako mirno in skromno, a kljub temu v tonu, iz katerega je odmeval trden, resen sklep. Trudil sem se, da mu dopovem, da bi bilo njegovo potovanje na vsak način — brezuspešno. Vojna še ni končana in le vojaki smejo biti na bojišču, sem mu rekel in še marsikaj drugega, sploh vse, kar bi moglo potolažiti globoko potrtoga očeta. Kmet me je gledal osupnjeno in mi odgovoril: „Toda, gospod, delal sem le za svojega sina. Hotel sem mu izročiti polje in živino. A sedaj ga ni in zato ne potrebujem nobene stvari več. Prodaj sem svo živino in sedaj grem, da spravim svojega sina domov!“ In odšel je. Bil je dva do tri tedne v Galiciji in je proizvedoval o svojem padlem sinu, seveda brezuspešno. Te dni se je vrnil in je prišel zopet k meni. „Bilo je, kakor mi je pripovedovala Vaša milost. Niso me spustili na bojišče. Toda jaz ne odneham. Kakor hitro bo končana vojna, grem zopet tja, ker sem prepričan, da najdem svojega mrtvega sina, nakar ga spravim k večnemu počitku v domačo zemljo.“ Ne sramujem se povedati, je rekel imenovani odlični politik, da so mi solze zalile oči, ko sem segel sivemu starčku, kakor da bi onemel, v roko.

Zadnje svidenje dveh bratov.

Iz Kraljevega Gradca se poroča: Kaplan Bogomil Blecha iz Solopiška na Češkem je bil takoj po izbruhu vojne poklican k vojakom kot vojaški kurat. V neki bitki pri R... je hitel v največji naglici k ranjencem. Ko se je obrnil k nekemu težko ranjenemu in mu pogledal v obraz, je spoznal v njem svojega lastnega brata. Ranjenec je še enkrat odprl oči in milo pogledal svojega brata, potem jih pa za vedno zatislil.

Ni bil njen sin.

Udova nekega Kiss Janoša v Bekeš St. Andražu na Ogrskem je prejela obvestilo, da je njen sin umrl za ranami, ki jih je dobil na bojišču. Udova je dala prepeljati sinovo truplo domov, kjer so ga pokopali z velikimi svečanostmi. Kako pa je bila udova veselo presenečena, ko je nekaj časa pozneje prejela od svojega sina, ki naj bi bil že pokopan, pismo iz bolnišnice, v katerem jej je naznanjal, da je pač ranjen, da pa že okreva. Očividno so ga zamenjali s kakim drugim vojakom, enakega imena.

Rusi in Madžari pri krompirju.

Zanimiv dogodek iz galiških bojev opisuje sledeče pismo z gališkega bojišča z dne 17. nov.:

Včeraj zvečer se je pripetil neznan dogodek, a postalo nam je vsem toplo okrog srca. Naši domobranci, ki so stali že dolgo v kritjih, so dobili poželenje po krompirju. Nekemu podčastniku je šinila misel v glavo, ko je videl velike krompirje poleg okopov. Vojaki, je rekel, kako dobri bi bili sedaj pečeni krompirji. Komaj je izpregovoril te blažene besede, že je nastalo živahno gibanje po vsem okopu. Kar po vrsti so se javili vojaki: gospod četovodja, jaz jih prinesem, gospod četovodja, ali jih bo dovolj en krušnjak? Rečeno, storjeno! Dva domobranca sta se splazila iz okopa, njima so sledili trije, štirje, a potem pet, končno deset mož. Vse njihovo orožje je obstajalo iz lopat. Plazili so se po trebuhu kakih 100 metrov daleč, dokler niso dospeli do polja, kjer se je nahajal krompir. Ostali so čakali v okopu z nestrpnostjo, kaj se zgodi. Vsi so bili pripravljene, da priškočijo tovarišem takoj na pomoč, kakor hitro bi bili napadeni. Preteklo so minute in minute. A glej! — Kar nenadoma se je tudi iz ruskega okopa priplazilo deset mož z lopatami. (Tudi oni so imeli za cilj: krompir na njivi. Prišli so zelo oprezno. In tako smo kopali potem na eni strani njive krompir mi, a na drugi strani pa Rusi. Rusi so se nam pričeli vedno bolj približevati. Na naše velikansko začudenje in strmenje smo opazili, da so se naši in Rusi, potem ko so si nabrali dovolj krompirja, veselo pozdravili in odšli nato vsi brez vsakih skrbi nazaj v okope. Ni trajalo pol ure in med obema sovražnima okopoma se je pričelo zopet strahovito streljanje.

Na bojišču se moli rožni venec

Anton Goljat, doma v Mihovcah, župnija Cirkevce, ki služi pri 87. pešpolku, piše iz Galicije: Dragi stariši in sestre! Srčno vas pozdravim in vam želim vse dobro. Tukaj nas pa Rusi vedno pozdravljajo z granatami in šrapneli, mi pa nje. Cele noči ni miru. Na god Vseh svetnikov smo v streljskih okopih skupno molili rožni venec, pa smo morali prehati, ker je začelo tako grometi, da nismo več vsak svoje besede slišali in začeli smo tudi mi pokati. Tako je zmiraj. Kdar ni zraven, si tudi ne more misliti, pa tudi ne verjeti, kako je tukaj. Med bojem vedno molimo. Marsikateri doma ni poznal Boga, a tukaj ga kliče vse na pomoč in pa Marijo. Moje tudi vi za nas doma skupno. Jaz še vedno na Boga zaupam, zato prehudu ne trpim in vse voljno prenašam. Ako mogoče mene ne bo več nazaj, pomagajte vi po svojih močeh takim revežem, ki bodo prišli domov brez roke ali pa brez noge. Veliko vam ne smem pisati, kako je tu. Preslabo še ne stojimo in mislim, da se bo kmalu odločilo. Jaz sem še zdrav dozdej, Bog daj, da bi ostal tudi za naprej. Pozdravljam vse sorodnike in sosede, posebno pa vas, ljubi starši in sestre! Vaš Anton.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 25. novembra.

Nemci nam morajo biti večno hvaležni za pomoč, ki jim jo Avstrijci nudimo v tej vojski. Naš dobri cesar je zares zvest zavezanik, ki svojih prijateljev tudi v nesreči ne zapusti. V Belgiji so pri zavzetju belgijskih trdnjav naši topovi igrali glavno vlogo. Belgija je zasedena, ker smo mi izredno veliko pomagali. Pred Lvovom, za Lvovom in Przemyslom smo mi prevzeli na-se ves silovit supeh ruske premoči, da niso mogle ruske čete udreti proti Berolinu. Sedaj se sicer bori mahten del nemške armade pod generalom Hindenburgom ob naši strani, a tudi sedaj se nosimo mi težje breme. Vse smo storili, da smo olajšali Hindenburgu umikanja izpred Varšave in sedaj zopet podprli njegovo obkoljevalno prodiranje proti črti Varšava—Ivangorod. Ne vemo, če se bo Hindenburgu obkoljevalno postopanje posrečilo, gotovo pa je, da smo mi v polni meri storili svojo dolžnost. Umaknili smo se v Karpatih, da smo ruske čete tam dalje proč zvalili od glavne ruske moči, pustili smo obkoliti Przemysl, smo zaposlili tem več ruskih čet in med Krakovom in Čenstohovom smo začeli krepko napadati, da se tudi od tukaj proč ne morejo vzeti ruske čete za pomoč proti Hindenburgu. Vendar se v vojaških krogih dvomi, da bi se Hindenburgu posrečila obkolitev, ker so dobili Rusi iz domovine novila svežih čet, ki so jih postavili proti Hindenburgu.

Avstrijske čete so pri Pliči in Wolbromu severoizhodno od Krakova dosegle lepe uspehe.

Težavna borba z Rusi.

Dunaj, 23. septembra.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: Na Rusko-Poljskem se odločitev ni padla. Naša in nemška armada napadeta sovražnika na izhodni strani Čenstohova in severoizhodno od Krakova. Pri zavzetju mesteca Pilica (severno od Krakova) so naše čete včeraj (nedeljo) ujele 2400 Rusov. Ogenj naših težkih topov ima velik uspeh. Ruske čete, ki so prekoračile spodnji tok reke Dunajec, niso mogle prodreti naše bojne čete. Vojni položaj se je tako razvil, da je naša armada posamezne gorske prelaze v Karpatih začasno prepustila sovražniku. Dne 20. novembra je posadka v Przemyslu — napravila izpad in je ruske obkoljevalne čete potisnila daleč nazaj. Rusi si sedaj ne upajo več tako daleč pred trdnjavo, da bi jih začeli trdnjavski topovi.

Položaj na bojišču ugoden.

Berolin, 23. novembra.

Vojaški strokovnjak-poročevalec angleškega lista „Morningpost“ je mnenja, da je strategični položaj avstrijske in nemške armade na izhodu proti Rusom sedaj ugodnejši, kakor je bil tedaj, ko sta zavezniški armadi udrli na Rusko-Poljsko. Nemci se borijo sedaj v bližini nemške meje in se jim pri nadaljnjem bojevanju ni treba bati posebnih težav, a Rusi imajo za svojim hrbtom povsod le slabo izboljšane ceste za zvezo med posameznimi armadami. — Rusi imajo zvezo s svojo armado, ki stoji pri Krakovu in v Galiciji, le po velikem ovinku. Ruska armada razpolaga sedaj z jako močnimi rezervami.

Rusko uradno poročilo.

Milan, 23. novembra.

Iz Petrograda se brzogovorno poročilo ruskega generalnega štaba, izdano dne 20. novembra, se glasi: Nemška armada se trudi, da bi rusko bojno črto, ki se razprostira med rekama Wartho in Wislo, predrla. Ruska ofenziva, s katero so pričeli v četrtek, dne 19. novembra, je imela delni uspeh. Posrečilo se je namreč ruskim četam, da so severoizhodno od mesta Lodz odvzele Nemcem težko baterijo in 10 strojnih pušk. Poleg tega so Rusi ujeli več sto Nemcev. Na črti Čenstohov—Krakov se vršijo hudi boji, ki pa se pravilno razvijajo.

Bitka se ugodno razvija.

Dunaj, dne 24. novembra popoldne.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: Bitka na Rusko-Poljskem se kljub hudemu mrazu na obeh straneh krepko nadaljuje. Naše čete so zavzele več važnih postojank, so pridobile posebno v prostoru proti Wolbromu in na obeh straneh mesteca Pilica prostor ter so ujele mnogo Rusov.

Splošno je položaj nespremenjen. V naši državi se nahaja sedaj 110.000 vojnihi ujetnikov (Rusov in Srbov), med njimi 1000 častnikov.

Boji za Karpatate so manjšega pomena.

Dunaj, dne 24. novembra.

List „Neues Wiener Journal“ je dobil iz Budimpešte sledečo brzogovorno: Istočasno ko je naša glavna armada na povelje vrhovnega poveljstva nastopila splošno umikanje, kar je bilo že poprej v vojnem načrtu določeno, se je moral umakniti tudi oni del naše armade, ki je imel zasedeno karpatsko gorovje na galicijski strani. Akoravno se bo bitka, ki se že celih 9 dni bide na Rusko-Poljskem, odločila na ruskem ozemlju, vendar se lahko z vso gotovostjo trdi, da bodo Rusi začeli napadalo prodirati preko Karpatov. Boji pa, ki se bidejo ob in na Karpatih, nimajo skoro nobenega upliva na razvoj bojev na Rusko-Poljskem in so tudi v vsakem drugem oziru le malo pomembni.

Mimo Krakova in čez Šlezijo se vsak dan odpošlje na tisoče ruskih ujetnikov v Avstrijo.

Na Rusko-Poljskem preti povoderj.

Krakov, dne 24. novembra.

Poljski list „Czas“ poroča: Oporni jezovi rek Visle, Sana, Wisloka in Wistok, ki tečejo čez zahodno in srednjo Galicijo ter Rusko-Poljsko, so vsled vojske zelo poškodovani. Ti jezovi, ki so bili svoj čas zgrajeni z velikimi žrtvami in težavami, so dosedaj leta in leta obvarovali obširne pokrajine in doline gor in omenjenih rek pred jese skimi in spomladnimi povodnjami. Ker se je z okopi in topovskimi krogli te jezove na mnogih mestih zelo poškodovale, se je bal, da nastopijo vsled izredno mnogo padlega s ega velike povodnji, ki bodo ogroževale tudi armade v Galiciji in na Rusko-Poljskem.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, dne 25. novembra.

Belgrad še ni padel! O bojih, ki se bidejo okrog Belgrada, uradno poročila molčijo. Naši topovi so porušili že vse vojašnice in javna poslopja v Belgradu. Da je padec mesta Lizu, izpričuje dejstvo, da se morajo vse ženske in otroci izseliti iz Belgrada. Pri Lazarevcu (25 km severoizhodno od Valjeva) so naši zasedli višine, na katerih so imeli Srbi močne postojanke. Naša glavna armada, ki stoji na južni in južnoizhodni strani Valjeva, je imela večdnevni odmor, da se okrepi za novo bitvo.

Naši so pregnali zadnji teden Srbe in Črnogorce iz južnoizhodne Bosne.

Vse z veliko radovednostjo pričakuje, kaj bo storila Bolgarija. Nekateri glasovi pravijo, da bo postavila Bolgarija proti Grkom 100.000 mož in proti Srbom ravno toliko, kakor hitro bodo naše čete dospelo do Niša.

Naše prodiranje v Srbijo.

Graški listi poročajo: Srbi se vojskujejo v poletnih uniformah. Iz Belgrada so odstranili prebivalstvo. Na deželni cesti se vozi na vozeh na tisoče žen in otrok iz Belgrada proti Kragujevcu. Naše postojanke so izvrstne. Za Valjevom so zadele naše

čete na trdovraten odpor, a naša artilerija neprestano obstreljuje sovražnikove strelske jarke.

Novo zbiranje srbske armade.

Graški listi poročajo iz Sofije: Srbski listi v Nišu presojajo položaj srbske armade še vedno kot ugoden. Trde, da gre zdaj le za to, da se zberejo srbske čete na mestu, ki je za nje ugodnejše. Srbski f'skovni urad poroča o bojih zadnjih dni, da se je položaj začasno izpremenil, a da se že čez nekaj dni slika Srbom ugodno spremeni. Širša javnost pa seveda zavijanjem ne verjame in se ne pusti varati, ker skrbe ranjenci za resnično poročila o položaju. Kljub temu hočejo Srbi braniti svojo deželo do zadnjega moža.

Ciganski otok naši osvojili.

Ciganski otok leži med Zemunom in Belgradom. Naši so ga zapustili iz taktičnih razlogov, nakar so ga zasedli Srbi. Zadnje čase so ga naše čete zopet z žrtvami iztrgale Srbom.

Nove srbske izgube pri Valjevu.

Solun, 21. novembra.

Srbi so imeli v novjših bojih v prostoru pri Valjevu zopet velike izgube. Do sedaj so poslali v Bitolj v Novi Srbiji nad 800 ranjencev, katere so spravili v zasebna stanovanja, ker so bolnišnice in javna poslopja že prenapolnjena samih ranjencev.

Slovanska Belgija.

Petrograjski list „Utro Rosije“ piše pod nadpisom „Slovanska Belgija“: Dvozeva je predpisala Srbiji isto vlogo, kakor Belgiji. Črni dnevi čakajo nam sorodno Srbijo. V teh težkih dnevi so jo nam odrgali naši odkriti in tajni sovražniki. Srbija je pa nastopila junaško na pozorišču in junaško prenaša slovanska Belgija svojo drugo preizkušnjo. V teh za Srbijo žalostnih in težavnih trenutkih bide srce cele Rusije za Srbijo. Tudi nad Belgijo se vlada, a Belgija še ni premagana. Zgled in usoda Belgije je občudovanja vredna. Tudi Srbi naj se pripravljajo na to usodo, in naj bodo pripravljene, da nastopajo na tisto pot, na kateri sveti luč slave.

Srbi in Črnogorci pregnani iz južne Bosne.

Sarajevo, 24. novembra.

List „Bosnische Post“ poroča dne 21. nov.: Ko o naše čete pregnale Srbe in Črnogorce iz izhodne osne, posebno iz okolice Sarajeva, ter so osobito v ojih za Romanjo-planino prizadrale sovražniku velike izgube, je bilo potrebno, da se upadle sovražne čete rezevne tudi iz južnoizhodnega bosanskega kota. Ob enem, ko je naša glavna armada začela prodirati v Srbijo, so naša kroela, ki so stala na južno-izhodni strani Sarajeva, krepko preganjala iz našega ozemlja Srbe in Črnogorce, ki so upadli v južnoizhodni kot Bosne. Z gotovostjo se pričakuje, da bo ta del Bosne kmalu popolnoma očiščen sovražnika. Iz treh južnobosanskih mest je bil sovražnik že pred več dnevi pregnan. Od četrta (dne 19. novembra) naprej se nahaja v teh mestih avstrijska posadka. Sovražne čete, ki so bile pomnožene z komitaškimi oddelki, so deloma že vržene čez mejo. Del teh čet pa se je umaknil proti Cajnici (ob srbsko-črnogorski meji, južnoizhodno od Sarajeva), odkoder pa bodo tudi že v kratkem pregnane.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 25. novembra.

Ako pogledamo Avstrijci na Francosko bojišče in primerjamo ondotni položaj Nemcev z našim položajem v Galiciji, potem nam pri Bogu ni treba biti malodušnim. Nemci in Francozi so po splošni sodbi na bojišču približno enakoštevilni. Vendar Nemci do besedno le korakoma napredujejo. Proti nam pa je nastopala v Galiciji večkratna premoč, vključ temu smo dosegli marsikateri uspeh in svoje umikanje izvedli vsakokrat strogo po načelu in v najlepšem redu. S francoskega bojišča te dni zopet ni nič posebnega poročati, razven, da je v obče nemški položaj ugodnejši kakor francoski.

Hude posledice slabega vremena za Francijo.

Rim, dne 23. novembra.

Rimski list „Messagero“ poroča, da francoska armada hudo trpi vsled grozne zime, ki se je pojavila v severni Franciji. Vse bolnišnice so napolnjene z bolniki. V Franciji se bojijo, da bo tudi letošnja zima tako huda, kakor je bila l. 1870 za časa francosko-nemške vojske. Vsled slabih cest se vozovi s strelivom le prav težko spravijo do bojne črte in vojskovanje postaja od dne do dne težavnejše. Vključ temu, da vlada trenutno mir, se vendar zdi, da snujejo Nemci nove naklepe.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, dne 25. novembra.

Na Kavkazu je prišlo med Turki in Rusi do spopadov pri Akabi, Zazvetlarju in Köpriköju. V teh bojih so bili Rusi poraženi in so se morali umakniti,